

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2XOboE/3/2023
Identifikačné číslo spisu:	2104899191
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2104899191.2

UZNESENIE

C. súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v exekučnej veci oprávnenej obchodnej spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598 proti povinnému W. H., C. XX. B. XXXX, bytom Q. T., I. X, o vymozenie sumy 142,40 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 10Er/52/2004, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. septembra 2013 sp. zn. 9CoE/215/2012, takto

rozhodol:

- I. Konanie o odvolaní oprávnenej z a s t a v u j e.
- II. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- IV. Povinnému n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením č. k. 10Er/52/2004-33 z 24. apríla 2012 pre absolútnu neplatnosť exekučného titulu (notárskej zápisnice), ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, resp. z dôvodu nespôsobilosti a nepoužiteľnosti notárskej zápisnice ako exekučného titulu v exekučnom konaní, nakoľko nenastala jej vykonateľnosť, exekúciu v zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku (ďalej len „EP“) zastavil.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 9CoE/215/2012-62 z 30. septembra 2013 rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju (tretí výrok). Prvým výrokom odvolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Druhým výrokom odvolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP.

2.1. Odvolací súd ako aj súd prvej inštancie považoval notárku zápisnicu za nulitný akt z dôvodu

nedostatku plnej moci od povinného pri spisovaní notárskej zápisnice a pri vyslovení súhlasu s jej vykonateľnosťou. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekúcia mala byť správne zastavená z dôvodu uvedeného v ust. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, nakoľko je tu iný dôvod, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať a exekúcia je neprípustná. Zastavenie exekúcie súdom prvej inštancie z dôvodu, že rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným (v zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku) by bolo namieste, ak existuje rozhodnutie, ktoré je spôsobilé byť exekučným titulom, avšak nenadobudlo dosiaľ vykonateľnosť, alebo vykonateľnosť stratilo. V danom prípade však predmetná notárska zápisnica je nulitným právnym aktom, nakoľko chýba platný súhlas povinného s vykonateľnosťou, a teda nejde o spôsobilý exekučný titul.

2.2. Odvolací súd návrhu oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP nevyhovел a tento zamietol, pretože ustanovenia právnych predpisov, ktoré vo veci aplikoval, nie sú v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Oprávnená namietala nesúlad ust. § 44 ods. 2 veta prvá a druhá EP s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy SR.

2.3. Návrh oprávnenej na prerušenie odvolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP odvolací súd zamietol z dôvodu nedostatku právomoci Súdneho dvora EÚ s odôvodnením, že v zmysle záverov Európskeho súdneho dvora (ďalej aj „ESD“) vo veci ESD-C-302/2004 Európsky súdny dvor nemá právomoc na zodpovedanie prejudiciálnej otázky vtedy, ak okolnosti skutkového stavu v merite veci predchádzali vstupu štátu do EÚ. Slovenská republika vstúpila do EÚ dňom 1. mája 2004 a keďže k uzavretiu záväzkového vzťahu, z ktorého sa odvodzuje vymáhaný nárok, došlo ešte dňa 5. júna 2003, z tohto hľadiska nie je podľa odvolacieho súdu daná právomoc ESD na zodpovedanie prejudiciálnej otázky v danej veci.

3. Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave - vo výroku zamietajúcom návrh na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie - podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) OSP), napadnuté rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP) a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená tiež dovolanie, v ktorom uviedla, že: 1. súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a) OSP), 2. súdy opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d) OSP), 3. nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e) OSP), 4. oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) OSP) a 6. napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c) OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhla, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Súčasne podala návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

5. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo dané na poštovú prepravu 20. decembra 2013 a odvolanie 18. decembra 2013. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§

470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

6. S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“), a to zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej.

8 Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa odseku 2, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Jedným z neodstrániteľných nedostatkov procesných podmienok, ktoré spôsobujú, že súd musí konanie zastaviť, je nedostatok funkčnej príslušnosti (ktoréhokoľvek) súdu na prejedanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdov. Keďže oprávnená svoje odvolanie podala ešte 18. decembra 2013 a podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP platí, že konanie začaté do 30. júna 2016 na funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo, Najvyšší súd Slovenskej republiky svoju funkčnú príslušnosť na konanie o odvolaní oprávnenej skúmal v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase začatia odvolacieho konania. Dospel pritom k záveru, že nie je funkčne príslušný na prejedanie podaného odvolania oprávnenej a zároveň neexistuje zákonný dôvod na postúpenie veci inému (funkčne príslušnému) súdu.

10. Uvedený záver vyplýva zo znenia prvej vety § 201 OSP, v zmysle ktorej platilo, že účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Na konanie v prvom stupni boli v zmysle § 9 ods. 1 OSP zásadne príslušné okresné sudy. Krajské sudy rozhodovali ako sudy prvého stupňa: a/ v sporoch o vzájomné vyporiadanie dávky poskytnutej neprávom alebo vo vyššej výmere, než patrila, medzi zamestnávateľom a príjemcom tejto dávky podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení, b/ v sporoch medzi príslušným orgánom nemocenského poistenia a zamestnávateľom o náhradu škody vzniknutej nesprávnym postupom pri vykonávaní nemocenského poistenia, c/ v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb požívajúcich diplomatické imunity a výsady, ak tieto spory patria do právomoci súdov Slovenskej republiky (§ 9 ods. 2 OSP). Krajské sudy boli tiež funkčne príslušné na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov (§ 10 ods. 1 OSP), zatiaľ čo Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa (§ 10 ods. 2 OSP).

11. V zmysle procesnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 je teda Najvyšší súd Slovenskej republiky funkčne príslušný rozhodovať iba o tých odvolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa. Prípady, v ktorých je rozhodnutie krajského súdu rozhodnutím súdu prvého stupňa, sú pritom zákonom taxatívne vymedzené (viď § 9 ods. 2 OSP).

12. Rozhodnutie krajského súdu o zamietnutí návrhu oprávnenej na prerušenie konania, vydané po začatí odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale je rozhodnutím

krajského súdu ako súdu odvolacieho a takéto rozhodnutie nie je možné napadnúť odvolaním (§ 201 OSP a contrario). Vzhľadom k tomu, že funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na prejednanie odvolania oprávnenej nie je daná, Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu odvolacieho súdu zastavil bez toho, aby preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia (§ 161 ods. 2 CSP).

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a v mene ktorej koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), následne skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP.

14. V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky bližšie špecifikované v dovolaní. Svoj návrh na prerušenie dovolacieho konania oprávnená odôvodnila tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť, posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únievého práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

15. Obligatorne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c), podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t.j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

16. K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť uznesenia z 22. augusta 2013 sp. zn. 4Cdo/24/2013, z 21. augusta 2013 sp. zn. 5ECdo/40/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2ECdo/63/2013, z 9. júla 2013 sp. zn. 4Cdo/326/2012 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3Cdo/34/2013, na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP, má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, tak ako v predmetnej veci, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

17. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

18. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (20. decembra 2013) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne

účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

19. V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Cdo/326/2012, 1Oboer/291/2013, 1Oboer/216/2014, 1Oboer/235/2014, 1Oboer/258/2014, 1Oboer/277/2014, 1Oboer/287/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

20. Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c) CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Keďže dovolací súd dovolanie oprávnenej odmietol, nepovažoval za dôvodné rozhodovať o jej návrhu na odklad dovolaním napadnutého rozhodnutia.

21. Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Povinnému ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej tiež nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnému v oboch konaniach preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnému náhradu trov odvolacieho ani dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018).

22. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok